ބައިންލަ އަޤުވާމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަންހުންނަ މީހުންގެ ދުވަސް - 03 ޑިސެމްބަރ 2011
“Keepingthepromise:mainstreamingdisabilityintheMillennium DevelopmentGoals”
ކޮންމެ މީ ހަކު ވެސް ހިތްހަމަޖެހޭ ދިރިއުޅުމެއް އުޅުމަށްޓަކައި ޖިސްމާނީގޮތުން ނާއި ނަފްސާނީގޮތުން ދުޅަހެޔޮ މީހަކަށް ވާނޖެހެއެވެ.
މިހެން މިކަން އޮތް ނަމަވެސް ، އުފަން ވުމުގައިޔާއި ދިރިއުޅުމުގެ އެކި މަރުޚަލާތަކުގައި ދިމާވާ އެކި ކަންކަމުގެ ސަ ބަބުން ކޮންމެ
ދުވަހަކު ވެސް ދުނިޔޭގައި ނުކު ޅެދުންތެރިކަމާއެ ކު އުޅެންޖެހޭ މީހުން އިތުރު ވެއެވެ. މިގޮތަށް މިކަން ދިމާވުމުން ޖިސްމާނީގޮތުން ނުވަތަ
ނަފަސާނީގޮތުން އުނިކަން ދިމާވެފައި ނުވާ މީހުންނަށް މިފަދަ ނުކުޅެދުންތެރިކަ ން ހުންނަމީހުން ނާ ދެމެދު ދިރިއުޅުމުގެ ހު ރިހާ މައިދާނެއްގަ އި
ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތުތަކެއް ކުރެވި ގެންދެއެވެ. މިގޮތަށް މިކަން ދިމާ ވުމުން މިފަދަ މީހުންނަށާއި މިފަދަމީހުންގެ ޢާއިލާތަކާއި މިފަދަ މީހުން ދިރި އުޅޭ
މުޖުތަމަޢުތަކަށް ބޮޑެތި ގޮންޖެހުންތަކާ ކުރި މަތިލާން ޖެހެއެވެ. މިހެންކަމުން މުޅި މުޖުތަމަޢުގެ ހެވާލާބަ ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ނުކުޅެދުން
ތެރިކަން ހުންނަމީހުންގެ ޙައްޤުތަށް ރައްކާތެ ރިކު ރުމުގެ ގޮތުން ދެމެ ހެއްޓެނިވި ގިނަ މަސައްކަތްތަ ކެ އް ކުރަންޖެހެއެވެ.
ރާއްޖޭގައި ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ނުކުޅެދުންތެރިކަ ން ހުންނަ މީހުން ދެނެގަތުމުގެ މަސައްކަތެއް ކޮށްފައިވަނީ 1981 ވަނަ އަހަރުގައެވެ.
އޭރުގެ ހިސާބުތަކު ން ދައްކާގޮ ތުން އާބާދީގެ 0.9 އިންސައްތަ މީހުންނަކީ ނު ކުޅެދުން ތަރިކަ ން ހުންނަމީހުންނެވެ. އަދި 2009 ވަނަ އަހަ ރު
ހެންޑިކެޕް އިންޓަނޭޝަނަލްއި ން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނުކުޅެދުންތެ ރި ކަން ސްކްރީން ކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރި ދި ރާސާއިން ދައްކާގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭ ގެ
އާބާދީގެ8 އިންސައްތަ މީހުންގެ ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ނުކުޅެ ދުންތެރިކަމެއް ހުންނަ ކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މީގެ ތެރެއިން 4.7
އިން ސައްތަމީހުންނަކީ ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެ ރި ކަން ހުންނަ މީހުން ކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
މިހެ ން މިކަން ހުރުމުގެ ސަބަ ބުން ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމި ޝަނުންވެސް 2010 ގައި ވަނީ ނުކުޅެދުން ތަރިކަން ހުންނަމީހުނަށް
ހުރި ފުރުސަތު ތަކާ ބެހޭ ދި ރާސާއެއްކޮށްފައެވެ. މިދިރާސާއިންވެސް ފާހަގަ ކު ރެވުނުގޮތުގައި ނުކުޅެދުން ތެ ރި ކަން ހުންނަމީހުނަށް ރާއްޖޭގައި
ހުރި ފުރުސަތުތަ ށް ވަރަށް މަދު ކަމުގައި ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. އަދި މިފުރުސަތުތަށް އަތޮޅުތެރޭގައި ހުރީ މާލެއާއި އަޅާ ބަލާއިރު ވަރަށް ތަފާތު
ބޮޑުކޮށްކަންވެ ސް ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ.
މިހެންކަމުން ނުކުޅެދު ން ތެ ރކަން ހުންނަ މީހުންގެ ޙައްޤުތަށް ރައްކާތެ ރިކު ރުމުގެ ގޮތުން ފާހަގަ ކުރެވޭ މިފަދަ ބައިނަލް އަޤް ވާ މީ
ދުވަހެއްގައި ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ އެންމެހާ މުޢައްސަސާތަކާއި ދިވެހި ކޮންމެ ފަރުދަކުމެ ނުކުޅެދުން ތެރިކަން ހުންނަމީހުންގެ ޙައްޤުތައް
ޙިމާކޮއްދީ ކު ރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތް ކުރުމު ގެ އާރޫހެއް އުފައްދަން ޖެހެއެވެ. މިގޮތުން ޤާނޫން އަސާސީއާއި އޭގެދަށުން ހެދިފައިވާ
ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހައި ޙައްޤުތަށް މިފަދަ ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ރާއްޖެ ބައިވެރި ވެފައިވާ ނުކުޅެދުންތެރި ކަ ން
ހުންނަ މީހުންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ބައިނަލް އަޤުވާމީ މުޢާހަދާގައިވާ އެންމެހާ ޙައްޤުތަށް ރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ އެންމެހާ ނުކުޅެދުންތެރިކަ ން
ހުންނަމީހުނާއި އެމީހުންގެ ޢާއިލާތަކަށް ހޯދައި ދިނުމަ ށް ދައުލަތުގެ މުޢައްސަސާތަކާއި ސަރުކާ ރުން ކުރާމަސަ އްކަތްތައް މިހާރަށްވުރެ އަވަސްކޮ ށް
އިތުރު ކުރަން ޖެހިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ.
08 މުޙައްރަމް 1433
03 ޑިސެމްބަރ 2011